

FONKSİYONLAR

TANIM

Fonksiyon bir kurala bağlı olarak girdi ve çıktılardan oluşan bir dönüştürme işlemidir.

Günlük hayatımızda karşılaştığımız girdi ve çıktılardan oluşan modeller birer fonksiyon örneği olabilir.

Örneğin; kıyma makinesine konulan etin kıymaya dönüşmesi, telefonun kilit açma tuşuna basınca açılması gibi...

A ve B boş olmayan iki küme olsun A kümesinin her bir elemanının B kümesinin "bir ve yalnız bir" elemanına eşleyen bağıntıya **A'dan B'ye bir fonksiyon** denir.

Fonksiyonlar genellikle **f, g, h, ...** gibi harflerle gösterilirler.

ÖNEMLİ BİLGİ

Girdi ve çıktı arasındaki ilişkide değişen değerlere **değişken**, değişmeden kalan değerlere ise **sabit** denir.

Örneğin, açılış ücreti 12 TL olan ve gittiği her bir km için 3 TL olan bir taksi için $y = 3x + 12$ olur. Burada x ve y değişken, 12 sabittir.

ÖNEMLİ BİLGİ

A kümesinden B kümesine tanımlı f fonksiyonu,

$$f: A \rightarrow B$$

$$x \rightarrow y = f(x)$$

şeklinde gösterilir. Burada $x \in A$, $f(x) \in B$ 'dir.

- A kümesine fonksiyonun tanım kümesi
- B kümesine fonksiyonun **değer kümesi** denir.
- A kümesinin elemanlarının fonksiyon altındaki görüntülerinin oluşturduğu kümeye **fonksiyonun görüntü kümesi** denir.

$f(A)$ ile gösterilir.

$$f(A) = \{f(x) : x \in A\}$$

- Tanım kümesi   Değer kümesi

Görüntü kümesi
- Görüntü kümesi değer kümesinin **alt** kümesidir.

ÖNEMLİ BİLGİ

A ve B boş olmayan iki küme ve f, A'dan B'ye tanımlı fonksiyon olmak üzere,

- A kümesinin her bir elemanı, B kümesinin yalnız bir elemanına eşlenir.
- A kümesinde eşlenmeyen eleman yoktur.

Bu koşulların ikisi birden sağlanmıyor ise **en az** bir f fonksiyon belirtmez.

ÖRNEK 1

$$A = \{a, b, c\} \text{ ve } B = \{1, 2, 3, 4, 5\}$$

olduğuna göre, aşağıda verilen ifadelerden hangileri A'dan B'ye tanımlı bir fonksiyon belirtir?

$$f_1 = \{(a, 1), (b, 2), (c, 3), (d, 2)\} \quad f_2 = \{(a, 1), (a, 2), (a, 3)\}$$

$$f_3 = \{(a, 3), (b, 2), (c, 1)\} \quad f_4 = \{(a, 1), (b, 3), (c, 4), (b, 2)\}$$

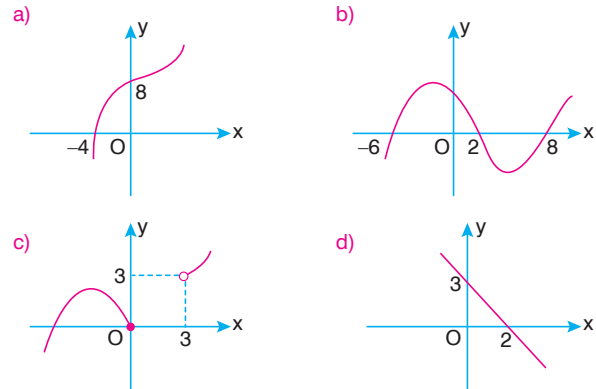
Dikey Doğru Testi

Analitik düzlemde y eksenine paralel doğrular çizildiğinde bu doğrular grafiği daima tek noktada kesiyorsa bu grafiğe ait ifade bir fonksiyondur.

Birden fazla noktada kesiyor veya hiç kesmiyorsa bu ifade fonksiyon belirtmez.

ÖRNEK 2

Aşağıda grafiği verilen ifadelerden hangileri R'de tanımlı bir $y = f(x)$ fonksiyon belirtir?

Ö ÖNEMLİ BİLGİ

$f: A \rightarrow B$ bir fonksiyon ve $s(A) = m$, $s(B) = n$ olmak üzere,
A kümesinden B kümesine tanımlı fonksiyon sayısı " n^m " dir.

ÖSYM TİPİ ÖRNEK 3

$$A = \{1, 2, 3\}$$

$$B = \{1, 2, 3, 4, 5\}$$

kümelerine göre, her $x \in A$ için $x + f(x) \leq 5$ koşulunu sağlayan A'dan B'ye kaç tane f fonksiyonu tanımlanır?

- A) 9   B) 12   C) 24   D) 120   E) 240

ÖRNEK 4

$f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ fonksiyonu,

$$f(x) = 6x + 3$$

kuralıyla tanımlanıyor.

Buna göre,

a) $f(7) =$

b) $f(0) =$

c) $f(-x) =$

d) $f(x + 1) =$

iP UCU

Kuralı verilen bir fonksiyonun değeri bulunurken değişken yerine uygun değer yazılır.

ÖRNEK 5

$f: A \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 7x + 2$ fonksiyonunda,

$$f(A) = \{2, 9, 23, 37\}$$

olduğuna göre, f fonksiyonunun tanım kümesini bulunuz.

ÖRNEK 6

Bir f fonksiyonu "her bir doğal sayıyı kendisi ile çarpmaya göre ter-
sinin toplamına götürüyor" şeklinde tanımlanmıştır.

Buna göre, f fonksiyonunun 3, 4, 5 girdi değerleri için sonucunu bulunuz.

ÖRNEK 7

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ olmak üzere,

$$f(2x - 6) = 6x - 9$$

olduğuna göre, $f(2)$ kaçtır?

ÖSYM TİPİ **ÖRNEK** **8**

$$f\left(\frac{5x-5}{5x+5}\right) = x^2 - 4x + 4$$

olduğuna göre, $f(2)$ değeri kaçtır?

- A) 23   B) 24   C) 25   D) 26   E) 27

Ö ÖNEMLİ BİLGİ

$y = f(x)$ fonksiyonunda görüntüleri gerçek sayı olan tüm x değerlerinin kümesine f fonksiyonunun **en geniş tanım kümesi** denir. Farklı formlardaki fonksiyonların tanım kümeleri için;

- 1) $f(x) = ax + b$ ise tanım kümesi $\mathbb{R}$,
- 2) $f(x) = \frac{g(x)}{h(x)}$ ise tanım kümesi $\mathbb{R} - \{h(x) = 0\}$
- 3) $n \in \mathbb{N}^+$ olmak üzere,
  - $f(x) = \sqrt[2n]{g(x)}$ ise tanım kümesi
 $g(x) \geq 0$
  - $f(x) = \sqrt[2n+1]{g(x)}$ ise $f(x)$ ve $g(x)$ in tanım küme

P PÜF NOKTASI

Paydayı sıfır yapan değer tanım kümesinden çıkarılmalıdır.

ÖRNEK 9

Aşağıda verilen ifadelerden hangileri tanım ve değer kümele-
rine göre bir fonksiyon belirtir?

a) $f: \mathbb{R}^+ \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x + \sqrt[3]{x}$

b) $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{x^2 + 2}{x - 3}$

c) $f: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sqrt{4+x}$

d) $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 3x - 5$

e) $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^2 + 4$

ÖSYM TİPİ **ÖRNEK 15**

Gerçel sayılar kümesi üzerinde tanımlı f ve g fonksiyonları

$$(f + g)(x) = x^2$$

$$(f - g)(9x) = x$$

eşitliklerini sağlıyor.

Buna göre, $\frac{f(9)}{g(9)}$ kaçtır?

- A) 41   B) 40   C) $\frac{41}{40}$ D) $\frac{40}{41}$ E) $\frac{1}{41}$

ÖRNEK 16

Tam sayılar kümesi üzerinde tanımlı bir f fonksiyonu her n tam sayısı için,

$$f(n + 4) = f(n + 2) + 4$$

$$f(n + 5) = f(n + 2) + 6$$

eşitliklerini sağlıyor.

$f(6) = 7$ olduğuna göre, $f(13)$ değeri kaçtır?

ÖRNEK 17

Uygun şartlarda tanımlanmış bir f fonksiyonu için,

$$f(x) = 8x - 3$$

olduğuna göre, $f(4x)$ ifadesinin $f(x)$ cinsinden eşiti aşağıdaki-
lerden hangisidir?

- A) $2f(x) + 6$ B) $4f(x) + 9$ C) $4f(x) - 12$
D) $2f(x) - 6$ E) $4f(x) + 12$

ÖSYM TİPİ **ÖRNEK 18**

I. $f(x) = 3^x$

II. $f(x) = 4^x$

III. $f(x) = x^2$

Yukarıda verilen fonksiyonların hangilerini her a ve b gerçel sayıları için,

$$f(a + b) = f(a) \cdot f(b)$$

eşitliğini sağlar?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

ÖRNEK 19

f fonksiyonu $n \geq 1$ doğal sayıları için,

$$f(n + 1) = 2 \cdot f(n) + 1$$

eşitliğini sağlıyor.

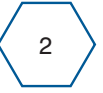
$f(1) = 1$ olduğuna göre, $f(3)$ kaçtır?

Cevap Anahtarı

Föy No		1	
Örnek 1	Örnek 2	Örnek 3	
f_3	a, b ve d	c	
Örnek 4	Örnek 5		
a) 45 b) 3 c) $-6x+3$ d) $6x+9$	{0, 1, 3, 5}		
Örnek 6	Örnek 7	Örnek 8	Örnek 9
$\frac{10}{3}, \frac{17}{4}, \frac{26}{5}$	15	c	a, d ve e
Örnek 10	Örnek 11	Örnek 12	
B	$5 = n$	-3	
Örnek 13		Örnek 14	Örnek 15
a) $10x+6$ b) $-2x-12$ c) -27 d) -1		{14, 4}	C
Örnek 16	Örnek 17	Örnek 18	Örnek 19
21	B	D	7

1. n kenarlı bir çokgenin içindeki x değeri için $f(x) = x^n - 6$ fonksiyonu tanımlanıyor.

Örneğin; için $f(2) = 2^6 - 6 = 58$

Çokgenlerin değeri hesaplanırken en içteki çokgenden başlanmaktadır.

Buna göre, yukarıdaki ifadenin değeri kaçtır?

- A) 2^5 B) 26   C) 26^4 D) $26^4 - 6$ E) $26^6 - 4$

2. 300 metre yükseklikten yere bırakılan bir top yere çarptıktan sonra her seferinde bir önceki yüksekliğinin $\frac{1}{2}$ 'si kadar yükselmektedir.

Havadan bırakılan topun n inci sıçrayıştan sonraki yüksekliği,

$$f(n) = 300 \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^n \text{ dir.}$$

Buna göre, bu topun 3. sıçrayıştan sonraki yüksekliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 150   B) 75   C) $\frac{75}{2}$ D) $\frac{75}{4}$ E) $\frac{75}{8}$

3. $f : \{-1, 0, 1, 2, 3\} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 3x - 2$

$$g : \{0, 1, 2\} \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = 2x - 1$$

fonksiyonları veriliyor.

Buna göre,

$$(f - g)(1) + (f \cdot g)(2)$$

ifadesi kaçtır?

- A) 0   B) 2   C) 12   D) 13   E) 14

4. Bir dış giyim fabrikasında üretilen her bir pantolonun A_1 ve A_2 standartlarına göre belirlenen numara değerleri arasında doğrusal ilişki bulunmaktadır.

Bu fabrikada üretilen en büyük pantolon bedeninin numara değeri A_1 standartlarında 48, A_2 standartlarında ise 18, en küçük pantolon bedeninin numara değeri ise A_1 standartlarında 32, A_2 standartlarında 10'dur.

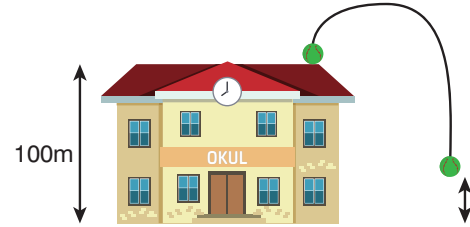
Tablo : Üretilen Pantolonların A_1 ve A_2 standartlarına göre numara değerleri

	A_1	A_2
En büyük	48	18
En küçük	32	10

Buna göre, A_1 standartlarında numara değeri 41 olan bir pantolonun A_2 standartlarındaki numara değeri kaçtır?

- A) 13,5   B) 14,5   C) 15   D) 15,5   E) 16

- 5.

Şekildeki gibi 100 metre yükseklikteki bir okulun çatısından atılan bir topun a . saniyedeki yüksekliğinin metre cinsinden değeri $f(a)$ 'dır.

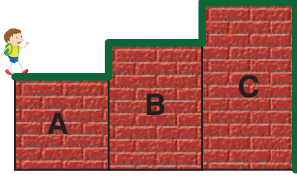
$$f(a) = -4a^2 + 24a + 100$$

olduğuna göre, topun 1. saniyedeki yüksekliği kaç metredir?

- A) 82   B) 64   C) 54   D) 48   E) 120

1. Aşağıdaki şekilde kısa kenarları aynı boyda olan üç farklı dikdörtgen verilmiştir.

Yukarıdaki şekilde bulunduğu konumu gösterilen bir kişi C dikdörtgeninin sağ alt köşesine kadar boyalı olarak gösterilen yol üzerinden yürüyecektir.

A, B ve C dikdörtgeninin kenar uzunlukları aşağıdaki gibidir.

	Kısa Kenar	Uzun Kenar
A	$x + 2$	$x + 3$
B	$x + 2$	$x + 4$
C	$x + 2$	$x + 5$

$f(x + 1)$ fonksiyonu bu kişinin aldığı yolun x türünden uzunluğu biçiminde tanımlanmıştır.

x , 1'den büyük bir doğal sayı olduğuna göre, $f(3)$ kaçtır?

- A) 17   B) 18   C) 19   D) 20   E) 21

2. $f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{x+1}{x}$ fonksiyonu tanımlanıyor.

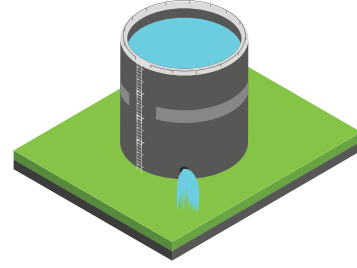
$\nabla[a, 72] = f(a) \cdot f(a+1) \cdot f(a+2) \cdot \dots \cdot f(72)$ 'dir.

$$\frac{\nabla[2, k]}{\nabla[3, k+1]} = \frac{12}{10}$$

olduğuna göre, k değerinin eşiti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 3   B) 4   C) 5   D) 6   E) 8

3. Aşağıdaki şekilde yüksekliği 1000 m olan silindir şeklinde bir su deposu verilmiştir.

Yukarıda verilen su deposunun tabanında hasar meydana gelmiş ve bir delik oluşmuştur. Bu delikten akan suyun hızı $V \text{ m}^3$ ve depoda kalan su yüksekliği $d \text{ m}$ olmak üzere, V ile d arasında

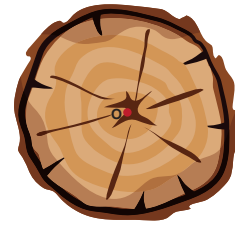
$$V(d) = 20 - \sqrt[3]{d-1}$$

bağıntısı vardır.

Depodaki suyun 10. dakikadaki yüksekliği 730 m olduğuna göre, delikten akan suyun hızı dakikada kaç metreküptür?

- A) 9   B) 10   C) 11   D) 12   E) 13

4. Aşağıdaki şekilde bir ağacın gövdesinin ara kesiti verilmiştir.

Silindir şeklindeki bu kesitin merkezi O noktası, yarıçapı ise 10 cm'dir. Emre bu kesit üzerine çizilebilecek en büyük alanlı dikdörtgeni çizmiş ve dikdörtgenin bir kenarının O noktasına olan uzaklığını x ile, bu dikdörtgenin bir kenar uzunluğunu $f(x)$ ile isimlendiriyor.

Buna göre, $f(x)$ fonksiyonu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $2 \cdot \sqrt{100-x}$ B) $2 \cdot \sqrt{100-x^2}$
 C) $\sqrt{100-x^2}$ D) $4 \cdot \sqrt{100-x}$
 E) $\sqrt{100-4x^2}$

2. Örten Fonksiyon

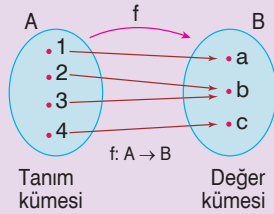
f: $A \rightarrow B$ fonksiyonunun tanım kümesinin elemanların, değer kümesinin tüm elemanlarıyla eşleşmiş ise, yani değer kümesinde açıkta eleman kalmadıysa f fonksiyonuna **örten fonksiyon** denir.

Ö ÖNEMLİ BİLGİ

Örten fonksiyonlarda görüntü kümesi değer kümesine eşittir.

Yani $f(A) = B$ 'dir.

Örneğin;

- ✓ $f: A \rightarrow B$ fonksiyonunda, her $b \in B$ için $b = f(a)$ olacak şekilde en az bir $a \in A$ varsa f , örten fonksiyondur.
- ✓ $f: A \rightarrow B$ fonksiyonunun örten olabilmesi için, $s(A) \geq s(B)$ olmalıdır.

ÖRNEK 6

$A = \{-2, -1, 0, 1, 2\}$ ve $f: A \rightarrow B$ olmak üzere,
 $f(x) = 7x - 9$

fonksiyonu örtendir.

Buna göre B kümesinin elemanlarını liste yöntemi ile gösteriniz.

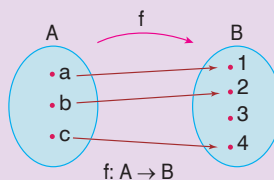
3. İçine Fonksiyon

Görüntü kümesi değer kümesine eşit olmayan fonksiyona **içine fonksiyon** denir.

Ö ÖNEMLİ BİLGİ

Örten olmayan fonksiyon, içine fonksiyondur.

Örneğin;

ÖRNEK 7

Aşağıda tanım ve değer kümeleri verilen fonksiyonların örten ya da içine olma durumlarını inceleyiniz.

a) $f: \mathbb{Z}^+ \rightarrow \mathbb{Z}$, $f(x) = 4x - 2$

b) $g: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{Z}$, $g(x) = x + 7$

c) $h: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $h(x) = x^2$

ÖRNEK 8

$f: A \rightarrow B$ fonksiyonu örten ve $s(A) \neq s(B)$ olmak üzere;

$$s(A) = 3a - 8$$

$$s(B) = 4a - 14$$

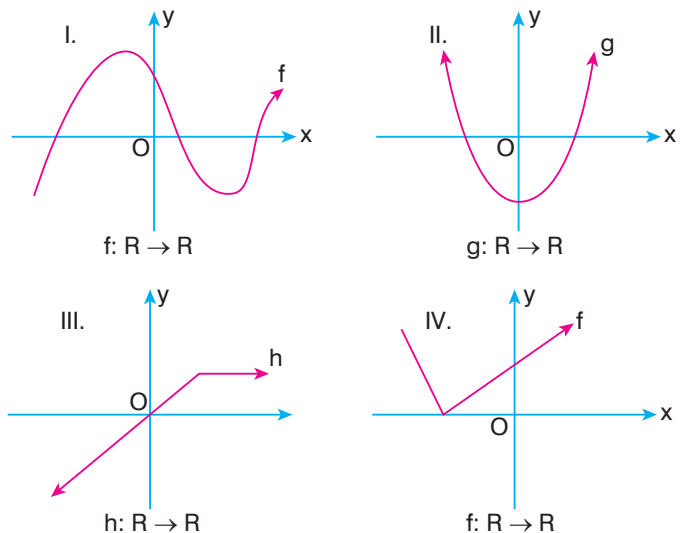
olduğuna göre a'nın alabileceği değerin toplamı kaçtır?

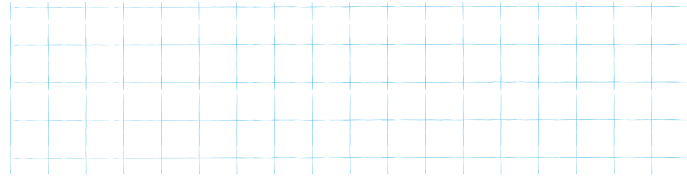
Yatay Doğru Testi

- ✓ Analitik düzlemde verilmiş olan bir fonksiyon, $x -$ eksenine paralel doğrular çizildiğinde, bu doğrular fonksiyonun grafiğini tek noktada kesiyor ise **birebirdir**.
- ✓ Eğer bu doğrular grafiği birden fazla noktada kesiyorsa **1 – 1 değildir**.
- ✓ Analitik düzlemde $x -$ eksenine paralel olarak çizilen tüm doğrular fonksiyonu en az bir noktada kesiyorsa fonksiyon **örtendir**.

ÖRNEK 9

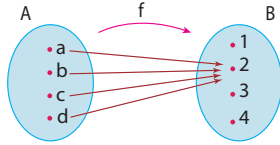
Aşağıda verilen fonksiyon grafiklerinin bire bir ve örten olma durumlarını inceleyiniz.

4. Sabit Fonksiyon

$f: A \rightarrow B$ bir fonksiyon olmak üzere tanım kümesindeki bütün elemanlar değer kümesinde bulunan yalnız bir eleman ile eşleşiyorsa f fonksiyonuna **sabit fonksiyon** denir.

- ✓ $f: A \rightarrow B$ fonksiyonunda her $x \in A$ için,
 $f(x) = c, \quad c \in B$ 'dir.
- ✓ Sabit fonksiyonların görüntü kümesinin eleman sayısı 1'dir.

5. Sıfır Fonksiyonu

$f(x) = 0$ fonksiyonu sıfır fonksiyonudur.

ÖRNEK 10

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ olmak üzere;

$$f(x) = ax - 6x + 3a + 1$$

fonksiyonu sabit fonksiyon olduğuna göre,

a) $f(a)$ kaçtır?

b) $f(19) + f(-19)$ kaçtır?

ÖNEMLİ BİLGİ

a, b, c, d sıfırdan farklı reel sayılar ve $f: \mathbb{R} - \left\{\frac{d}{c}\right\} \rightarrow \mathbb{R}$ olmak üzere,

$$f(x) = \frac{ax+b}{cx+d} \text{ fonksiyonunun sabit fonksiyon olması için,}$$

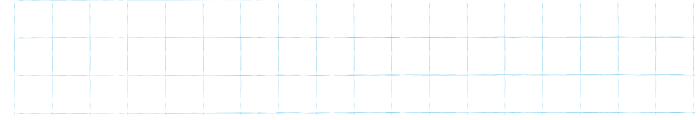
$$\frac{a}{c} = \frac{b}{d} \text{ olmalıdır. Ayrıca } f(x) = \frac{a}{c} \text{ 'dir.}$$

ÖRNEK 11

$f: \mathbb{R} - \{4\} \rightarrow \mathbb{R}$ olmak üzere;

$$f(x) = \frac{4x + K - 4}{x - 4}$$

fonksiyonunu sabit fonksiyon olduğuna göre K kaçtır?

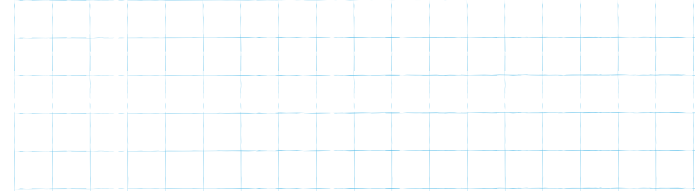

ÖRNEK 12

f sıfır ve g sabit fonksiyon olmak üzere;

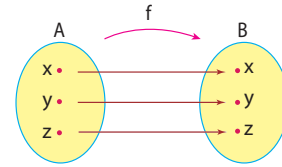
$$-4 \cdot f(6) + 2f(4) = 5g(7) - 35$$

olduğuna göre $f(3) + g(3)$ ifadesinin değeri kaçtır?

6. Birim Fonksiyon

$f: A \rightarrow A$ bir fonksiyon olmak üzere tanım kümesindeki her elemanı kendisiyle eşleyen fonksiyona **birim (özdeşlik) fonksiyon** denir.

- ✓ Birim fonksiyon genellikle I ile gösterilir.
- ✓ $A \neq \emptyset$ olmak üzere $f: A \rightarrow A$ her $x \in A$ için $f(x) = x$ şeklinde ifade edilir.
- ✓ Birim fonksiyon birebirdir.

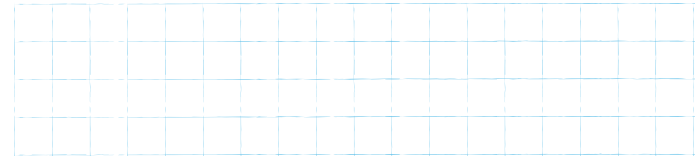
ÖRNEK 13

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ olmak üzere

$$f(x) = (a-3)x^2 + (b+2)x - c - 6$$

fonksiyonu birim fonksiyondur.

Buna göre $a \cdot b \cdot c$ kaçtır?

ÖRNEK 14

$f: R \rightarrow R$, f birim fonksiyon olmak üzere,

$$f(4n - 3) + 3 \cdot f(2n + 1) = 40$$

olduğuna göre, $f(2n - 3)$ kaçta eşittir?

7. Doğrusal Fonksiyon

 $a, b \in \mathbb{R},$

$a \neq 0$ ve $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ olmak üzere;

$$f(x) = ax + b$$

kuralı ile verilen fonksiyonlara **doğrusal fonksiyon** denir.

- ✓ Doğrusal fonksiyonların grafikleri analitik düzlemde bir doğru belirtir.
- ✓ $f(x) = 2x + 4$, $g(x) = 4x$
 $h(x) = \frac{2x}{3} + 4$ fonksiyonları birer doğrusal fonksiyon örneğidir.

ÖRNEK 15

f, R'de tanımlı doğrusal bir fonksiyon olmak üzere,

$$f(1) = 4$$

$$f(7) = 40$$

olduğuna göre $f(10)$ kaçtır?

8. Parçalı Tanımlı Fonksiyon

Tanım kümesinin farklı alt aralıklarında farklı kural ile tanımlanan fonksiyona **parçalı fonksiyon** denir.

$$f(x) = \begin{cases} g(x) & , \quad x < a \text{ ise} \\ h(x) & , \quad x \geq a \text{ ise} \end{cases}$$

parçalı tanımlı fonksiyonlarda $x = a$ kritik noktadır.

- ✓ $x < a$ değerleri için g fonksiyonunun
- $x \geq a$ değerleri için h fonksiyonunun kuralı kullanılır.

ÖRNEK 16

$$f(x) = \begin{cases} 3x+1 & , \quad x < 2 \\ \frac{x+7}{3} & , \quad x \geq 2 \end{cases}$$

fonksiyonu için $f(-2) + f(2) + f(8)$ kaçtır?

Ö ÖNEMLİ BİLGİ

$$f(x) = \begin{cases} g(x) & , \quad a < x < b \\ h(x) & , \quad b \leq x \leq c \end{cases}$$

parçalı fonksiyonunda a, b ve c kritik noktalardır.

ÖSYM TİPİ **ÖRNEK 17**

$f: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$ fonksiyonu,

$$f(x) = \begin{cases} 2x-5 & , \ x < 3 \text{ ise} \\ 2x+5 & , \ x \geq 3 \text{ ise} \end{cases} \text{ biçiminde tanımlanıyor.}$$

- I. f , bire birdir.
- II. f , örtendir.
- III. f 'nin görüntü kümesi $Z - \{3\}$ 'tür.

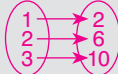
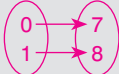
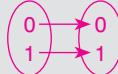
ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

Cevap Anahtarı

Föy No

2

Örnek 1	Örnek 2	Örnek 3	Örnek 4
a ve c	f = birebir değildir. g: birebirdir.	24	E
Örnek 5	Örnek 6		
D	$B = \{-23, -16, -9, -2, 5\}$		
Örnek 7			
a) içine b) içine c) içine			
Örnek 8	Örnek 9	Örnek 10	
9	I. Birebir değil, örten	a) 19, b) 38	
Örnek 11	II. Birebir değil, örten değil		
$K = -12$	III. Birebir değil, örten değil	Örnek 12	Örnek 13
	IV. Birebir değil, örten değil	7	18
Örnek 14	Örnek 15	Örnek 16	Örnek 17
$f(5) = 5$	58	3	A

1. I. $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 3x - 4$
II. $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = x^4 + x$
III. $h: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{R}$, $h(x) = \frac{2x+1}{3}$

Yukarıda verilmiş olan f, g ve h fonksiyonlarından hangileri birebir ve içinedir?

- A) Yalnız I   B) I ve III   C) Yalnız III
D) Yalnız II   E) II ve III

2. $f: A \rightarrow B$ tanımlanan f fonksiyonu örtendir.

$$s(A) = x + 8$$

$$s(B) = 2x - 6$$

olduğuna göre x'in alabileceği kaç farklı tam sayı değeri vardır?

- A) 11   B) 12   C) 13   D) 14   E) 15

3. $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, bir sabit fonksiyon olmak üzere;

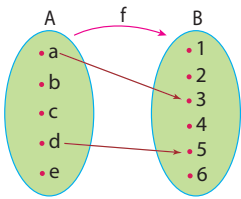
$$f(10) = kx + 2m + 7$$

$$f(13) = mx + 5k + n'dir.$$

Buna göre $f(k + m + n)$ kaçtır?

- A) 2   B) 5   C) 7   D) 9   E) 14

4.

$f: A \rightarrow B$ olmak üzere

f fonksiyonu

bire bir fonksiyondur.

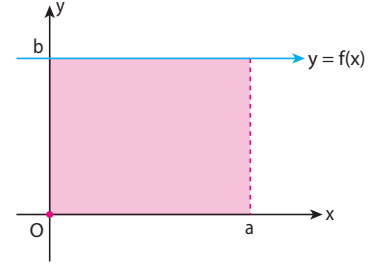
$$f(a) = 3$$

$$f(d) = 5 \text{ olmak üzere}$$

A'dan B'ye kaç farklı bire bir fonksiyon tanımlanabilir?

- A) 24   B) 36   C) 48   D) 60   E) 72

5. $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ve $h: \mathbb{R}^+ \rightarrow \mathbb{R}^+$ olmak üzere, $y = f(x)$ sabit fonksiyonunun grafiği aşağıda verilmiştir.

$h(x) = \text{"Taralı Bölgenin Alanı"}$ şeklinde tanımlanıyor.

$f(6) \cdot h(6) = 216$ olduğuna göre b kaçtır?

- A) 4   B) 5   C) 6   D) 7   E)

6. $f: A \rightarrow B$ olmak üzere

$f(x) = 4x - a + bx + 7$ fonksiyonu birim fonksiyondur.

Buna göre $f(a + b)$ kaçtır?

- A) -3   B) 7   C) 4   D) -10   E) 10

7. $f: \mathbb{R} - \{2\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$f(x) = \frac{mx + 24}{nx - 6}$$

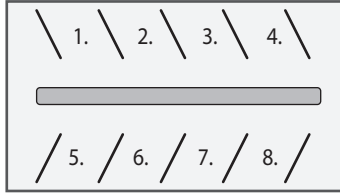
f fonksiyonu sabit fonksiyon olduğuna göre

$m + n + f(m \cdot n)$ kaçtır?

- A) -19   B) -16   C) -13   D) 12   E) 13

1. Aşağıdaki şekilde 8 araç kapasiteli bir otopark verilmiştir.

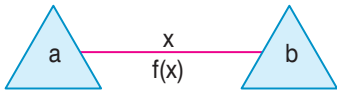
Otoparka girmek için bekleyen araçlardan 5 tanesi otoparka park etmeleri için yönlendirilmiştir. Bu beş aracın her biri 1'den 8'e kadar numaralandırılmış yerlerden birine park edecektir. Araçların numaralandırılmış yerlere yerleştirilmeleriyle ilgili;

- I. Bire bir fonksiyondur.
II. Bire bir ve örten fonksiyondur.
III. İçine fonksiyondur.

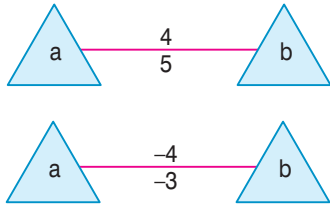
ifadelerinden hangileri kesinlikle doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

2. Aşağıda iki üçgen içine yazılmış olan a ve b gerçel sayıları ile üçgenleri bir birine bağlayan doğruyun altındaki $f(x)$ ifadesi ve üstündeki x değişkeni için

gösterimi ile $f(x) = ax + b$ doğrusal fonksiyonu tanımlıyor.

olduğuna göre $f(16)$ kaçtır?

- A) 13   B) 14   C) 15   D) 16   E) 17

3. Bir kargo firmasının İstanbul ilinde bir gün içerisinde dağıttığı kargo sayısı aşağıdaki parçalı fonksiyon ile modellenmiştir.

$$f(x) = \begin{cases} 10^3 \cdot x & , 1 \leq x < 3 \\ 10^5(x-1) & , 3 \leq x < 5 \\ 10^x & , x \geq 5 \end{cases}$$

Pazartesi günü 3 kargocu sırasıyla 3, 4 ve 5 paket ile dağıtıma çıkmıştır. x, kargocuların yanlarına aldıkları paket sayısı olduğuna göre, kargocuların dağıttıkları toplam kargo sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $5 \cdot 10^5$ B) $53 \cdot 10^5$ C) $503 \cdot 10^5$
D) $503 \cdot 10^4$ E) $6 \cdot 10^5$

4. Bir piknik alanının sahibi olan Osman Bey'in gelen müşterilere uyguladığı fiyat tarifesini aşağıdaki fonksiyon ile ifade edilmiştir.

$$f(x) = \begin{cases} 20 & , 0 < x \leq 1 \text{ ise} \\ 25 & , 1 < x \leq 2 \text{ ise} \\ 50 & , 2 < x \leq 4 \text{ ise} \\ 100 & , x \geq 5 \text{ ise} \end{cases}$$

Müşterilerin piknik alanında kalma süresi x saat ve bu süre için ödeyecekleri ücret TL cinsinden $f(x)$ ile gösterilmiştir. 11 Temmuz Cumartesi günü saat 10.00'da bu piknik alanına 20 müşteri gelmiştir. Gelen müşterilerin,

- 5'i 11.00'de
- 7'si 11.20'de
- 3'ü 13.45'de
- Kalan müşteriler ise saat 19.00'da piknik alanı kapanınca ayrılmıştır.

Buna göre 11 Temmuz günü Osman Bey'in kazandığı toplam ücret kaç TL'dir?

- A) 650   B) 825   C) 875   D) 925   E) 975

TANIM

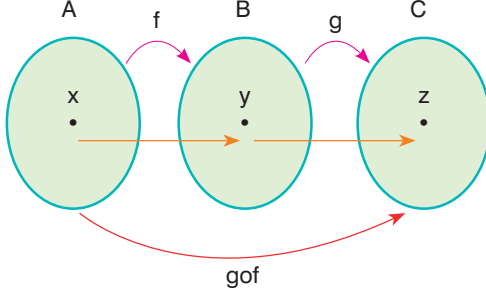
Birbirleriyle bağlantılı iki işlemin art arda yapılması ile oluşan fonksiyona **bileşke fonksiyon** denir.

Boş olmayan A, B ve C kümeleri için

$$f : A \rightarrow B, \quad g : B \rightarrow C$$

fonksiyonları verilsin.

f ve g fonksiyonları yardımıyla A'dan C'ye tanımlanan yeni fonksiyona g bileşke f fonksiyonu denir ve $g \circ f$ biçiminde gösterilir.

- $g \circ f : A \rightarrow C$
- $g \circ f(x) = g(f(x))$ 'tir

ÖRNEK 6

$$f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, \quad f(x) = 2x + 1$$

$$g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, \quad g(x) = x + 3$$

olduğuna göre, aşağıdaki fonksiyonların eşitini bulunuz.

- $(f \circ g)(x)$
- $(g \circ f)(x)$
- $(f \circ f)(x)$
- $(g \circ g)(x)$

ÖNEMLİ BİLGİ

Bileşke işleminin değişme özelliği yoktur.
Yani, $(f \circ g)(x) \neq (g \circ f)(x)$

ÖRNEK 7

$$f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$$

$f : x \rightarrow$ "x sayısının asal bölenleri sayısı" biçiminde tanımlanıyor.

Örneğin, $f(20) = 2^2 \cdot 5$ olduğundan

$$f(20) = 2^2 \text{ 'dir.}$$

Buna göre, $(f \circ f \circ f)(1200)$ fonksiyonunun eşiti kaçtır?

ÖNEMLİ BİLGİ

Fonksiyonlarda bileşke işleminin birleşme özelliği vardır.
 $f \circ (g \circ h) = (f \circ g) \circ h$ 'dir.

ÖSYM TİPİ ÖRNEK 8

Pozitif gerçel sayılar kümesi üzerinde tanımlı f ve g fonksiyonları için,

$$(f \circ g)(x) = f(x) \cdot g(x)$$

$$f(x) = 3x - 2$$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre, $g(2)$ kaçtır?

- A) -2   B) 0   C) 2   D) 3   E) 6

ÖNEMLİ BİLGİ

$f(x) = x$ ise $I(x)$ birim fonksiyonuna bileşke işleminin birim (etkisiz) elemanı denir.

- $(f \circ I)(x) = f(I(x)) = f(x)$
- $(I \circ f)(x) = I(f(x)) = f(x)$

ÖSYM TİPİ ÖRNEK 9

k bir gerçel sayı olmak üzere, pozitif gerçel sayılar kümesi üzerinde tanımlı f ve g fonksiyonları,

$$f(x) = kx + 1$$

$$g(x) = \sqrt[3]{x} - 2$$

biçiminde tanımlanıyor.

$$(f \circ g)(27) = 10$$

olduğuna göre, $f(7)$ değeri kaçtır?

- A) 10   B) 64   C) 70   D) 77   E) 78

ÖRNEK 10

$f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ doğrusal fonksiyon olmak üzere,

$$(f \circ f)(x) = 9x - 24$$

$f(3)$ 'ün alabileceği farklı değerler toplamı kaçtır?

ÖNEMLİ BİLGİ

Birebir ve örten olan f fonksiyonunun tersi bulunurken $y = f(x)$ için

1. x yalnız bırakılır.
2. x yerine $f^{-1}(x)$, y yerine x yazılır.

ÖRNEK 16

$f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, tanımlanmış aşağıdaki fonksiyonların tersini bulunuz.

a. $f(x) = 2x - 7$

b. $f(x) = \frac{x-4}{3}$

c. $f(x) = x^3 - 8$

ÖNEMLİ BİLGİ

Gerçek sayılarda tanımlı birebir ve örten $f(x) = ax + b$ fonksiyonunun ters fonksiyonu

$$f^{-1}(x) = \frac{x-b}{a}, a \neq 0 \text{ olur.}$$

- $f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$ fonksiyonunun ters fonksiyonu

$$f^{-1}(x) = \frac{-dx+b}{cx-a} \text{ 'dır.}$$

Burada a ve d sayıları çapraz olarak yer ve işaret değiştirir.

ÖNEMLİ BİLGİ

$f : \mathbb{R} - \{a\} \rightarrow \mathbb{R} - \{b\}$ bire bir ve örten fonksiyonu için,

- a , fonksiyonu tanımsız yapan değerdir.
- b , fonksiyonun tersini tanımsız yapan değerdir.

ÖRNEK 17

Aşağıda verilen fonksiyonların tersini bulunuz.

a. $\mathbb{R} - \left\{\frac{4}{3}\right\} \rightarrow \mathbb{R} - \left\{\frac{2}{3}\right\}, f(x) = \frac{2x-1}{3x-4}$

b. $\mathbb{R} - \left\{\frac{5}{3}\right\} \rightarrow \mathbb{R} - \{2\}, f(x) = \frac{6x-4}{3x-5}$

c. $h : (-\infty, 1) \rightarrow (3, +\infty), h(x) = x^2 - 2x + 4$

ÖRNEK 18

$f : \mathbb{R} - \{a\} \rightarrow \mathbb{R} - \left\{\frac{1}{2}\right\}$ olmak üzere,

$$f(x) = \frac{bx+3}{4x-8}$$

olduğuna göre, $a + b$ kaçtır?

Ters Fonksiyonun Özellikleri

$f : A \rightarrow B$ birebir ve örten olmak üzere,

- $(f^{-1})^{-1} = f$
- $f \circ f^{-1} = f^{-1} \circ f = I$
- $(f \circ g)^{-1} = g^{-1} \circ f^{-1}$
- $(f \circ g \circ h)^{-1} = h^{-1} \circ g^{-1} \circ f^{-1}$
- $f \circ I = I \circ f = f$
- $g = h \Rightarrow \begin{cases} f \circ g = f \circ h \\ g \circ f = h \circ f \end{cases}$
- $f \circ g = h$ ise $g = f^{-1} \circ h$
 $g = h \circ g^{-1}$

ÖRNEK 19

$$f(x) = 2x + 1 \text{ ve } g^{-1}(x) = 3x - 4$$

olmak üzere, $(f^{-1} \circ g)^{-1}(x)$ ifadesinin eşitini bulunuz.

Cevap Anahtarı

Föy No

3

Örnek 1

a) Tek b) Ne tek Ne de çifttir c) Çift d) Çift e) Ne tek Ne de çifttir

Örnek 2

1

Örnek 3

-33

Örnek 4

 $x = 3$

Örnek 5

 $x = 4$

Örnek 6

a) $2x+7$ b) $2x+4$ c) $4x+3$ d) $x+6$

Örnek 7

 $f(1) = 0$

Örnek 8

-2

Örnek 9

64

Örnek 10

3

Örnek 11

 $\frac{153}{7}$

Örnek 12

Yalnız II

Örnek 13

0

Örnek 14

1

Örnek 15

-5

Örnek 16

a) $\frac{x+7}{2}$ b) $3x+4$ c) $\sqrt[3]{x+8}$

Örnek 17

a) $f^{-1}(x) = \frac{4x-1}{3x-2}$ b) $f^{-1}(x) = \frac{5x-4}{3x-6}$ c) $f^{-1}(x) = 1 - \sqrt{x-3}$

Örnek 18

 $2 + 2 = 4$

Örnek 19

 $6x - 1$

1. $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = kx + 7$

fonksiyonu veriliyor.

$$f(|k|) = -18$$

olduğuna göre, $f(10)$ kaçtır?

- A) 57   B) 47   C) 43   D) -43   E) -57

2. $f : \mathbb{R} - \{5\} \rightarrow \mathbb{R} - \{-2\}$

$$f(x) = \frac{ax - 4}{3x - 5b}$$

olduğuna göre, $a + b$ kaçtır?

- A) 6   B) -6   C) -3   D) 3   E) 9

3. $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ olmak üzere,

$$x = \frac{3f(x) - 4}{7 - 3f(x)}$$

olduğuna göre, $f^{-1}(2)$ kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

4. f tek, g çift fonksiyon olmak üzere,

$$f(-x) - f(x) = 4x^3 - 6x$$

$$g(x) + g(-x) = 6x^4 + 2x^2$$

eşitlikleri veriliyor.

Buna göre, $f(2) \cdot g(1)$ kaçtır?

- A) -40   B) -14   C) -6   D) 14   E) 40

5. f fonksiyonu tanımlı olduğu aralıkta y eksenine göre simetrik.

$$2f(-x) + 3x^2 - 2 = 4f(x) - 5x^2 + 12$$

olduğuna göre, $f(5)$ kaçtır?

- A) 100   B) 95   C) 93   D) 85   E) 83

6. $\mathbb{R}$, gerçel sayılar kümesinde tanımlı f , g ve h fonksiyonları aşağıdaki gibidir;

$$f(x) = 3x - 1$$

$$g(x) = x + 4$$

$$h(x) = 2x - 2$$

$(fogoh)(k) = 23$ olduğuna göre, k kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

7. $f : \mathbb{R} - \{a\} \rightarrow \mathbb{R} - \{b\}$

şeklinde tanımlanan bire bir ve örten $f(x) = y$ fonksiyonu için aşağıdaki eşitlik veriliyor.

$$2 \cdot f(x) + 4 = (x - 3) \cdot f(x)$$

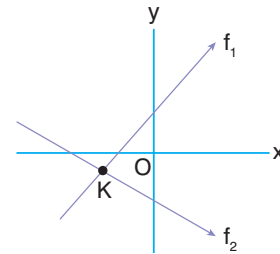
Buna göre, $f(b) + f^{-1}(a)$ kaçtır?

- A) $-\frac{4}{5}$ B) $\frac{4}{5}$ C) 3   D) 5   E) $\frac{29}{5}$

8. Gerçel sayılar üzerinde tanımlı $f(x)$ fonksiyonu doğrusal fonksiyondur.

$$(fof)(x) = 16x + 15$$

eşitliğini sağlayan f_1 ve f_2 fonksiyonlarının grafiği aşağıdaki gibidir.

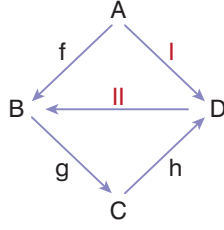

f_1 ve f_2 fonksiyonlarının kesim noktası K olduğuna göre, K noktasının koordinatlarının çarpımı kaçtır?

- A) -2   B) -1   C) 0   D) 1   E) 2

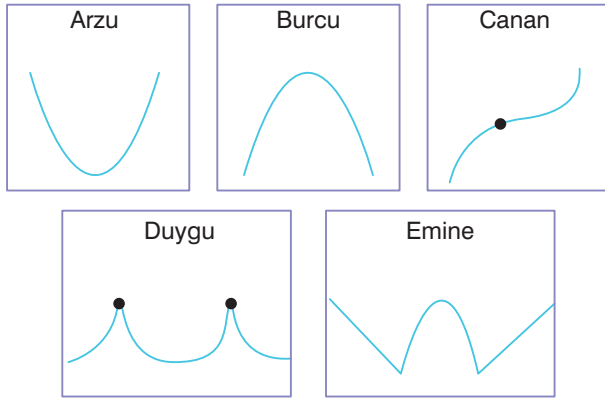
1. $f : A \rightarrow B$, $g : B \rightarrow C$, $h : C \rightarrow D$ olmak üzere, f , g ve h fonksiyonları verilmiştir.

Yukarıdaki şemaya göre I ve II fonksiyonları sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $f \circ g - h \circ (f \circ g)$ B) $g \circ f - (f \circ g) \circ h$
C) $(h \circ g) \circ f - h \circ f$ D) $(h \circ g) \circ f - g^{-1} \circ h^{-1}$
E) $(g \circ f) \circ h - h \circ g$

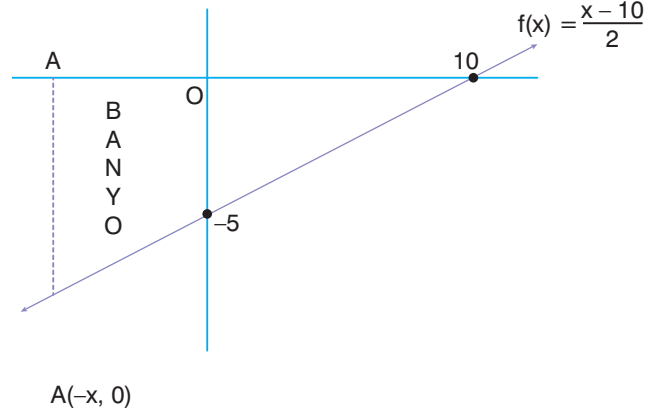
2. Gerçek sayılar üzerinde tanımlı $f(x) = x^2 - 3$ fonksiyonunun mutlak değerinin grafiğini, $|f(x)|$ 'i sınavda soran öğretmenin aldığı cevaplar aşağıdaki gibidir.

Buna göre, sınav sorusunu doğru bilen öğrenci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arzu B) Burcu C) Canan
D) Duygu E) Emine

3. Fayans ustası Nihat Bey, aşağıdaki koordinat düzleminde grafiği verilen $f(x) = \frac{x-10}{2}$ fonksiyonunun içindeki yamuk biçimindeki banyonun tabanına fayans dizecektir.

olmak üzere, $g(x)$ fonksiyonu yamuk biçimindeki bu banyonun alanı olarak tanımlanmıştır.

Nihat Usta'nın bu işten kazanacağı ücret $(f \circ g)(20)$ bileşke fonksiyonunun değerine eşit olduğuna göre, Nihat Usta bu işten kaç TL kazanacaktır?

- A) 390 B) 195 C) 190 D) 95 E) 45

4. Adana'dan Bursa'ya otomobil ile yolculuk edecek olan Ceyhun'un aracının zamana bağlı aldığı yol aşağıdaki fonksiyon ile ifade edilmiştir.

$$f(x) = 60 \cdot (2x + 1)'dir.$$

Ceyhun'un aracı gidilen her 10 km için 250 TL yakıt harcamaktadır.

Ceyhun yolculuk boyunca yol gişe masraflarına toplam 150 TL harcamıştır. Ceyhun'un yol boyunca yaptığı toplam harcama $g(x)$ fonksiyonu ile ifade edilmiştir.

Bursa'ya ulaştığında toplam 7650 TL harcama yapmış olan Ceyhun'un yolculuğu kaç saat sürmüştür?

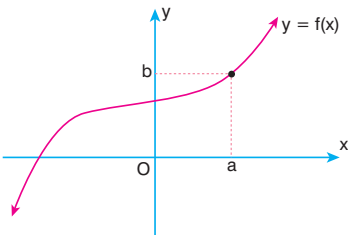
- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

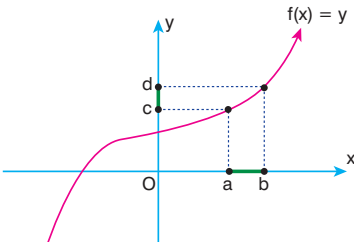
FONKSİYONLARIN GRAFİĞİ

$f: A \rightarrow B$, $y = f(x)$ fonksiyonuna ait bütün noktaların koordinat sisteminde gösterilmesiyle oluşan noktalar kümesine f fonksiyonunun grafiği denir.

- ✓ Bir fonksiyonun grafiği yorumlanırken tanım kümesinin elemanları yatay eksen, değer kümesinin elemanları ise dikey eksen alınır.

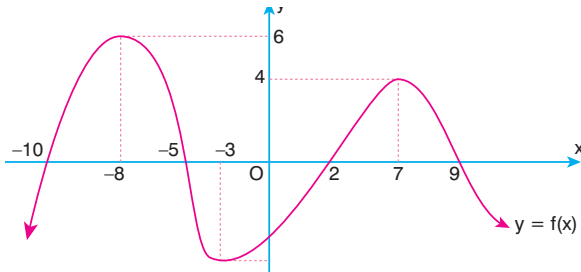

- ✓ $x = a$ için $y = b$ 'dir.
 $(a, b) \in f$ veya
 $f(a) = b$ biçiminde yazılır.
 ✓ a 'nın görüntüsü b 'dir.
 ✓ b 'nin ters görüntüsü a 'dır.

- ✓ $f(a) = c$ ve
 $f(b) = d$ 'dir.

ÖRNEK 1

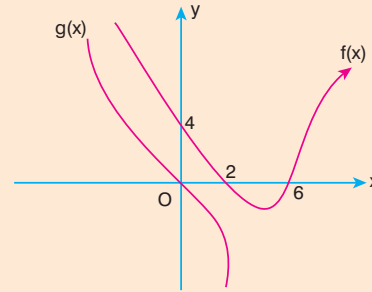
Yukarıda analitik düzlemde $y = f(x)$ fonksiyonunun grafiği verilmiştir.

Buna göre, $f(-8) + f(-5) + f(7) + f(9)$ toplamının sonucu kaçtır?

ÖSYM TİPİ ÖRNEK 2

Aşağıdaki şekilde, $f(x)$ fonksiyonu ile $g(x) = -x^3$ fonksiyonunun grafikleri verilmiştir.

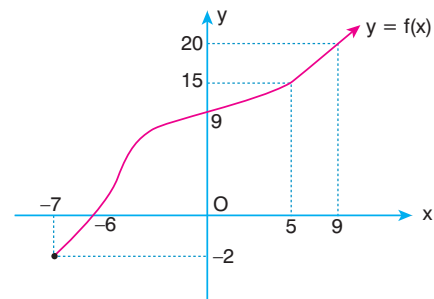

Buna göre, $(f \circ g^{-1} \circ f)(6)$ değeri kaçtır?

- A) 0 B) 2 C) 4 D) 6 E) 8

ÖRNEK 3

Aşağıda $[-7, 9]$ aralığında bire bir ve örten olan $y = f(x)$ fonksiyonunun grafiği verilmiştir.

a) $(f \circ f)(0) =$

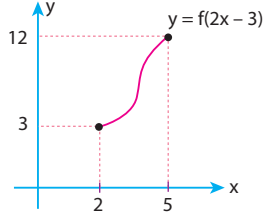
b) $f^{-1}(-2) =$

c) $2f(-6) + 5f^{-1}(9) =$

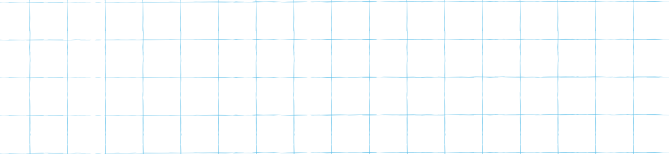
d) $f^{-1}(15) =$

ÖRNEK 4

Aşağıdaki şekilde tanımlı olduğu aralıkta $y = (2x - 3)$ fonksiyonunun grafiği verilmiştir.

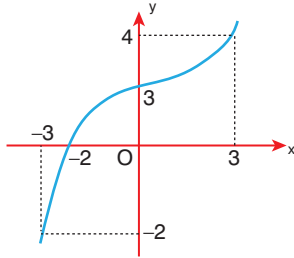

Buna göre, $f^{-1}(3) + f(1) + f(7)$ değeri kaçtır?

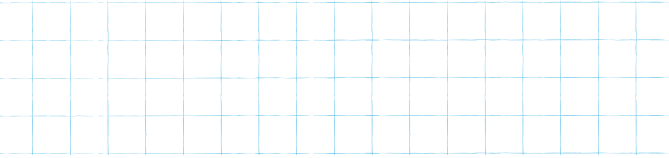
ÖRNEK 5

Aşağıdaki analitik düzlemde $y = f(2x + 1)$ fonksiyonunun grafiği verilmiştir.

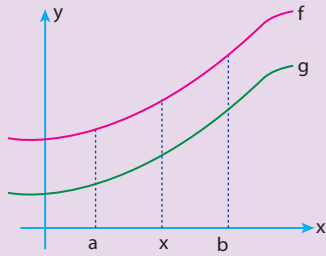

a) $f(1) + f(-5) + f^{-1}(-2)$ toplamını bulunuz.

b) $f(7) + f^{-1}(-5) + f^{-1}(-2)$ toplamını bulunuz.

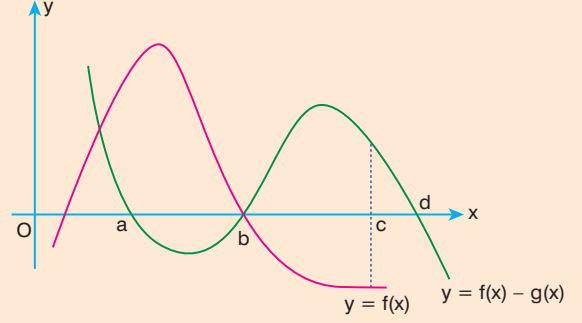
ÖNEMLİ BİLGİ

Yukarıda verilmiş olan f ve g fonksiyonlarının grafikleri için $a < x < b$ koşulunu sağlayan her x reel sayısı için $g(x) < f(x)$ 'dir.

ÖSYM TİPİ ÖRNEK 6

Aşağıdaki şekilde, verilen koordinat düzleminde f ve $f - g$ fonksiyonlarının grafikleri verilmiştir.

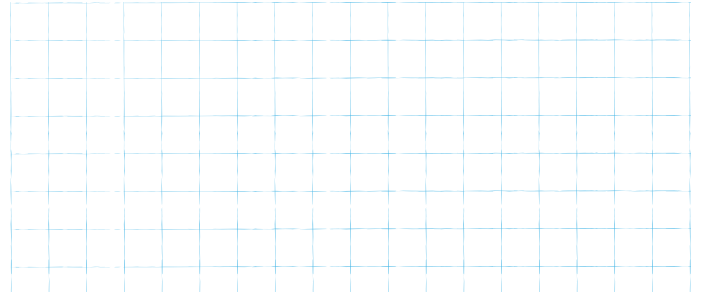

Buna göre,

- I. $g(a) > 0$
- II. $g(b) = 0$
- III. $g(c) < 0$

İfadelerinden hangileri her zaman doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Doğrusal Fonksiyonun Grafiği

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ olmak üzere $f(x) = ax + b$ ($a \neq 0$) biçimindeki fonksiyonlara **doğrusal fonksiyon** denir.

- ✓ Doğrusal fonksiyonun grafiği dik koordinat düzleminde bir doğru belirtir.

ÖNEMLİ BİLGİ

$f(x) = ax + b$ için $y = ax + b$ grafiğini dik koordinat sisteminde çizebilmek için bu doğrunun geçtiği en az iki nokta yani eksenleri kestiği noktalar bilinmelidir.

- ✓ $x = 0$ için $y = f(0) = b$ olur. $(0, b)$ noktası, doğrunun y eksenini kestiği noktadır.
- ✓ $y = 0$ için $ax + b = 0$ ise $x = \frac{-b}{a}$ olur. $(\frac{-b}{a}, 0)$ noktası doğrunun x eksenini kestiği noktadır.